

Paukščių suokimas poezijos žodžių fone

Nuo pavasario žalmos, nuo žiedų margumo, saulės skaistumo tiesiog raibsta akys. Svaigina alyvų kvapas. Taip ir norisi pabėgti nuo kasdienės rutinos, trokšti kažko gražaus, nepasiekiamo. Ir tokią nuostabią pavasario dieną mūsų kraštan užsuko „Poezijos pavasaris“!

Ne kasdien, ne kasmet taip būna, kad Znanavikų apylinkėmis grožėtusi poetai. Tie patys didieji poetai, kurių vardus sužinojai dar mokykloje, kurių eiles deklamuoti mokėsi iš mokyklinių chrestomatijų. Robertas Keturakis, Vacys Reimeris, Mykolas Karčiauskas, Alma Karosaitė. Girdėjai jau ir apie Herkaus Kunčiaus romanas, kažkur skaitei Alvydo Šlepiko ar Liutaurio Degėsio eiles, mintyse šmėkštelėjo Gedimino Astrausko satyrinės eilutės. Juk buvo jos: ar sovietmečių populiariame žurnale „Šluota“, ar kokiame kitame jau šių laikų laikraštyje. Ir štai vieną gegužės dieną per Lietuvą žingsniuojanti jau 41-oji tarptautinė šventė „Poezijos pavasaris“ užsuko pas mus ir paleido būrelį tikrų poetų. Ir kaip priedą Juozą Šalkauską iš Lietuvos radijo, kurio sodrų balsą kiekvieną rytą girdime, pridėjo.

Baikštūs esame mes, provincijos žmonės, todėl ir Poetai, Poetai iš didžiosios raidės, mums atrodo kaip kažkokie kito, mums nepasiekiamo pasaulio gyventojai. Ar gali su jais apie žemiškus reikalus kalbėtis? Juk jų galvose turi knibždėti jambai ar chorėjai, juk jų sielos lyrikos pilnos!

Gal panašiai jautė ir rajono meras Juozas Bertašius, pagarbiai sutikęs „Poezijos pavasario“ pasiuntinius, pakiliais žodžiais į juos prabilęs. Ir poetai iš karto mero širdyje įžvelgė tai, ko mes nepastebime. Šakiečiai merą mato kitokį: tai laksto apie kultūros centrą, tikrindamas, ar gerai remontuojamas, tai po parką, kur nauja vasaros estrada statyta. Juk be budrios akies darbų palikti negali. O kur dar gyventojų sueigos, įvairios kvotos žemdirbiams ar duobėti keliai! Tai kur ta lyrika? Bet poetas Robertas Keturakis, jau ne pirmą kartą susitikęs su Juozu Bertašiumi, sako: „Sunku merui, nes širdyje jis lyrikas“. Keista girdėti tokius pastebėjimus. O gal ir nekeista, nes mes visi – iš tos pačios žemelės, basi po sodžių vaikystėje lakstę. Gal mums keisčiau turėtų atrodyti, kai tas pats R. Keturakis susidomėjęs

Alvydas Šlepikas vaizdžiai pasakojo eilėraščio „Lopšinė motinai“ atsiradimo istoriją.

Alma Karosaitė-Šakiuose tokia dažna viešnia, jog jai atrodo, kad iš čia ir nebeišvyksta.

mero apie ūkininkų gyvenimą klausinėjo, ūkių dydžiu domėjosi, ką sėja, ką pjauna. Argi Poetai tokie dalykai turėtų rūpėti? Juk jis tik medžių ošimą ir paukščių čiulbėjimą turi girdėti. O čia... Bet iš kitos pusės – visai nekeista. Jei meras, statybininkas, ūkininkas, širdyje – lyrikas, kuris porą valandų eilių klausėsi, tai kodėl Poetas, lyrikas, negali žemės ūkio problemomis domėtis? Juk mes visi – Lietuvos vaikai. Reikia matyti ir gėlę žydinčią, reikia užuosti ir garuojantį mėšlą laukuose – juk be jo nebus ir gėlių, ir duonos kasdieninės. Gal poetai ir yra poetai, kad jie viską mato, viską gir-

di. Gal ir ši kelionė po Znanavikus nors vienu žodeliu atsispindės jų eilėse. Labai jau poetai susižavėjo Plokščių kraštu. Antrus metus iš eilės jie ten važiuoja. Ir įspūdžių daug. Įstrigo štai Almai Karosaitėi atmintin upelis – gatvė. Nematė iki šiol tokio dalyko. Ir klausimų nemažai kyla. Ar išdžiūsta? Ar mašinos išvažiuoja? O Alvydui Šlepikui parūpo, ar veisiasi toje gatvėje – upelyje žuvis. Įsivaizduokite – eini gatve, vanduo po kojomis čiurlena, žuvelės aplink kojas nardo... Gražu. Ir lyrika, ir romantika.

Girėnuose, Arūno Danieliaus „Bičnamyje“, kur susibėgo šakiečiai eilių pasiklausyti, poetų būrin neprašyti įlindo ir paukšteliai. Nardo susirinkusiems virš galvų, čiulba ulba, nuostabiausias treles išvinguriuoja. Kur jau čia žmogaus balsui su paukščių dainomis varžytis. Juo labiau, kad poetai – ne skaitovai. Rašyti rašo, bet skaityti raiškiai dar mokytis reikia. Neįsivaizduokite, gerbiami Poetai, bet varžytuvėse tik Juozas Šalkauskas sugebėjo išsilaikyti. Tik jo sodrus balsas galėjo šiek tiek nustelbti ulbesį. Gal todėl, kad Pauliaus Širvio eiles apie meilę skaitė? „Neklauskit meilės vardo, jai tūkstančiai vardų...“ Tiesa, parodę savo galią, paukšteliai, pečialin-

dos, pasak Roberto Keturakio, kai kuriems poetams jau leido garsiau prabilti. Leido ir Arūnui Danieliui padainuoti, priariant gitaros skambesius. Na, čia nieko keista – visgi sodybos šeiminkas!

Savo eilėraščius skaitė ir literatų klubo „Lygumų šaltinis“ nariai. Juk „Poezijos pavasaris“! Čia visi lygūs, čia visi poetai! Nesvarbu, kad vieni jau įėjo į lietuvių literatūros, o kiti – tik į rajono literatūros istoriją. Jų nuopelnus Šakių kraštui pažymėjo ir rajono meras Juozas Bertašius, įteikdamas Padėkos raštą klubui „Lygumų šaltinis“.

Rajono literatų kūryba yra kiek kitokia nei jaunų, bet jau spėjusių išgarsėti poetų. Ji tradicinė, klasikinė, arčiau kasdienybės aktualijų, net gal patriotizmo. Profesionalųjų poetų kūryboje šiandien labiau ryškėja avangardinė kryptis. Autoironija, parodija, net cinizmas. Bet ir provincijoje geranoriškai priimame tokias eiles, nors lyrika jų, mano nuomone, nepavadinsi. Geranoriškai šakiečiai sutiko ir Alvydo Šlepiko eilėraštyje „Prakeiksmas“, kurio autorystę, kaip juokavo, savinasi jo žmona. „Trauk velniai tavo lyrizmą, asile. Trauk velniai visus jambus chorėjai Visas gramatikas Plikabambiai tavo vaikai Jų akys raudonos ir alkanos ką uždirbai iš poezijos alkoholizmo ir triperj? “- skamba eilėraštyje, kurio paastraštė „Poeto Žmonos monologas“. (Atleiskite, kalbininkai, bet skyrybos ženklų nesudėjo pats Poetas.)

Toks buvo gabalėlis didžiojo „Poezijos pavasario“ Šakių žemėje. Nors poezijos ir poetų gal jau nedaugeliui reikia, bet visgi reikia. Trisdešimt žmonių Lekėčiuose, būrelis Plokščiuose, antra tiek Šakiuose. Tas vienas vakarėlis širdis pripildė gėrio, pripildė džiaugsmo. Lyrika ir paukščių suokimas – ir pajunti, kad gražus tas gyvenimas. Reikalingas tas „Pavasaris“ ir provincijai, todėl būtų gaila, jei neliktų poezijos šventės Lietuvoje. Mykolas Karčiauskas sakė girdėjęs kalbą, jog reikia užbaigti tuos pasivažinėjimus po rajonus. Bet išgirdome ir viltį balse: „Jei mes dar reikalingi...“ Reikalingi, tikrai reikalingi. Kitaip, pasak Justino Marcinkevičiaus, „kaip beprikelsi žolę, kaip laukais paleisi bėgti basas vaikelio kojas?“

(Iš kairės) Herkui Kunčiui ir Liutauriui Degėsiui labai patiko gelgaudiškio Albino Murausko humoristinis eilėraščių

Gediminas Astrauskas, satyrinių eilių autorius, pasiklausęs Herkaus Kunčiaus kūrybos, nusprendė, kad gali parašyti Dievo įsakymus lietuviškai. V. Venslovaičio nuotr.